

Sygn. akt VU 364/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 października 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant st. sekr. sądowy Marcelina Machera

po rozpoznaniu w dniu 6 października 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku M. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę

na skutek odwołania M. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 30 marca 2016 r.

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy M. C. prawo do emerytury z dniem 1 marca 2016 roku.

Sygn. akt VU 364/16

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 30 marca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy M. C. prawa do emerytury.

Od decyzji powyższej wnioskodawca odwołał się w dniu 11 kwietnia 2016 roku. Wniósł o przyznanie żadanego prawa z uwagi na to, że przepracował wymagane 15 lat w warunkach szczególnych. Wskazał, że pracował w takich warunkach w okresie od 4 listopada 1974 roku do 14 lutego 1997 roku w Zakładach (...) w R. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

ZUS wniósł o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

M. C., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 3 marca 2016 roku 15 września 2014 roku wniosek o przyznanie emerytury.

Wnioskodawca był członkiem otwartego funduszu emerytalnego, ale wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w funduszu za pośrednictwem ZUS na dochody budżetu państwa. Wnioskodawca jest obecnie zatrudniony w (...) Spółka z o.o. w R. na stanowisku kierowcy.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-4 w aktach ZUS III)

Na dzień 1 stycznia 1999 roku skarżący udowodnił staż pracy wynoszący łącznie 26 lat, 10 miesięcy i 16 dni. ZUS nie zaliczył wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 4 listopada 1974 roku do 14 lutego 1997 roku w Zakładach (...) S.A. w R. na stanowisku kierowcy.

(dowody: decyzja k. 36 akt ZUS III, odpowiedź na odwołanie k. 3 akt sprawy)

W okresie od 4 listopada 1974 roku do 14 lutego 1997 roku wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładach (...) S.A. w R. na stanowisku kierowcy.

(dowody: świadectwo pracy z dnia 14 lutego 1997r. – k. 63 akt osobowych, pismo o przyjęciu do pracy z 30.10.1974r. – k. 48 akt osobowych, angaż z 1.10.1977r., 1.08.1979, 2.01.1980r., 22.09.1980r., 1.10.1980r., 2.05.1982r., 1.03.1985r., 7.02.1986r., 20.03.1989r., 25.08.1989r., 27.01.1993r., 19.07.1994r. – k. 47,45,43,41 ,40, 39 , 37,36, 34,33, 30, 26akt osobowych, angaż z 1.05.1978r. – k. 46 akt osobowych,)

Przez cały okres zatrudnienia w Zakładach (...) S.A. w R. wnioskodawca pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako kierowca samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony. Wnioskodawca kierował samochodami ciężarowymi marki (...), (...) oraz (...), którymi przewoził węgiel i materiały do produkcji mebli po terenie całego kraju. Innych czynności wnioskodawca nie wykonywał.

(dowody: zeznania świadka J. F. –protokół z rozprawy z dnia 6 października 2016 roku od minuty 02:23 do minuty 06:52, zeznania świadka R. B. – protokół z rozprawy z dnia 6 października 2016 roku od minuty 07:05 do minuty 10:07, zeznania wnioskodawcy – protokół z rozprawy z dnia 6 października 2016 roku od minuty 10:54 do minuty 13:48)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. 2016 poz. 887) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
2. ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, IIUKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Odnosnie oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu zważyć należy, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. Świadectwo pracy ma bowiem jedynie charakter informacyjny, samo przez się nie tworzy więc praw podmiotowych ani ich nie pozbawia. Nie stwarza ono cech wyłączności w zakresie dowodowym w postępowaniu o realizację tych praw. Podnoszona zatem przez organ rentowy okoliczność nie dysponowania przez skarżącego prawidłowym świadectwem pracy w szczególnych warunkach, nie przesądza jeszcze, że wnioskodawca takiej pracy nie wykonywał.

Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodnione wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w Zakładach (...) S.A. w R. w okresie od 4 listopada 1974 roku do 14 lutego 1997 roku był niesporny między stronami w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach ubezpieczeniowych. Sporny pozostawał jedynie charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę, tj. czy była to praca wykonywana w szczególnych warunkach, czy też nie. Stało się tak dlatego, że z dokumentów w postaci świadectwa pracy oraz angaży potwierdzających zatrudnienie wnioskodawcy w spornych okresach czasu wynika, że wnioskodawca był zatrudniony na stanowisku kierowcy bez określenia pojazdów, którymi kierował. Okoliczność nieprecyzyjnego określenia stanowiska pracy wnioskodawcy w w/w dokumentach, nie oznacza — jak chce organ rentowy — że wnioskodawca nie był kierowcą samochodów ciężarowych o ciężarze całkowity ponad 3,5 tony.

Fakt pracy wnioskodawcy w okresie od 4 listopada 1974 roku do 14 lutego 1997 roku w Zakładach (...) S.A. w R. na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym ponad 3,5 tony wynika ze spójnych w swej treści zeznań świadków: J. F. i R. B., potwierdzających twierdzenia wnioskodawcy. Przesłuchani świadkowie pracowali

razem z wnioskodawcą w tym samym okresie, przy czym J. F. na tym samym stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego, a R. B. także jako kierowca autobusu oraz operator koparki, co oznacza że dysponują bezpośrednią i szczegółową wiedzą co do wykonywanych przez skarżącego czynności pracowniczych, a także warunków, w jakich praca była świadczona.

Z zeznań w/w świadków wynika, iż wnioskodawca w całym spornym okresie kierował cały czas samochodami ciężarowymi o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony marki (...), (...) i (...), którymi przewoził po terenie kraju materiały do produkcji mebli oraz węgiel. Jednocześnie świadkowie potwierdzili, że skarżący poza obowiązkami kierowcy samochodu ciężarowego, nie miał innych obowiązków. To, że w jednym z angaży stanowisko wnioskodawcy określono jako kierowca wywrotki, nie zaprzecza szczególnym warunkom pracy skarżącego. Wręcz przeciwnie potwierdza, że skarżący wykonywał prace kierowcy samochodu ciężarowego. Nazwą wywrotki określano bowiem rodzaj przyczepy służącej do przewożenia towarów przytwierdzonej do samochodu ciężarowego. Ten samochód ciężarowy z wywrotką jak wynika z zeznań świadków miał ładowność powyżej 3,5 tony.

Należy podkreślić, że organ rentowy zaliczył świadkowi R. b. okres pracy na stanowisku kierowcy do pracy w warunkach szczególnych, co legło u podstaw przyznania mu emerytury w obniżonym wieku emerytalnym decyzją z 4.12.2007r. (k. 73 akt emerytalnych świadka). Również świadek J. F. otrzymał z dniem 24 czerwca 2006r. prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym po zaliczeniu mu przez organ rentowy okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych w (...)F. w R. okresie od 1 lutego 1971r. do 14.02. 1997r. na stanowisku kierowcy (decyzja k.76 akt emerytalnych świadka).

Praca kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony jest pracą w szczególnych warunkach wymienioną w Wykazie A, Dziale VIII (prace w transporcie i łączności) pkt 2 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku. Przedsiębiorstwo, w którym pracował zatrudniony należy zaliczyć do gałęzi transportowej, gdyż usługi transportowe (przewóz mebli i materiałów do produkcji mebli) był immamentnie związany z działalnością zakładu.

Wnioskodawca taką pracę wykonywał niewątpliwie w okresie od 4 listopada 1974 roku do 14 lutego 1997 roku i okres ten podlega mu zaliczeniu do pracy w warunkach szczególnych.

Organ rentowy nie przedstawił w toku postępowania jakiegokolwiek dowodu podważającego dowody zgłoszone przez skarżącego .

Po doliczeniu tego okresu w wymiarze 3 lat i 15 dni do stażu pracy w szczególnych warunkach uznanego przez organ rentowy wynoszącego 13 lat 10 miesięcy i 5 dni, wnioskodawca wykazał, że wykonywał pracę w szczególnych warunkach przez łączny czas przekraczający 15 lat.

Biorąc pod uwagę, iż wnioskodawca spełnił jednocześnie pozostałe wymagane przepisami rozporządzenia warunki, to jest ukończył 60 lat, jego łączny okres zatrudnienia składkowy i nieskładkowy wyniósł ponad 25 lat, należy uznać, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Z uwagi na to, że skarżący złożył wniosek o emeryturę w dniu 13 marca 2016r., z pierwszym dniem tego miesiąca nabył prawo do emerytury.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.